

Bredere belang business events

Eindrapport

Opdrachtgever: NBTC Holland Marketing

Rotterdam, 6 juli 2021

Bredere belang business events

Eindrapport

Opdrachtgever: NBTC Holland Marketing

Michel Briene
Elvira Meurs
Abco van Langevelde

Rotterdam, 6 juli 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Achtergrond	8
1.2 Inkadering en doel	8
1.3 Leeswijzer	9
2 Zakelijke bijeenkomsten nader beschouwd	10
2.1 Marktsegmentatie	10
2.2 Marktpositie van Nederland	11
2.3 Betrokken partijen bij congressen	11
2.4 Thema's en doelstellingen	12
2.5 Meten is weten	14
3 Uitwerking cases	15
3.1 Inleiding	15
3.2 AIDS2018	15
3.3 Sunbelt 2018	17
3.4 Walk21	18
3.5 Impactfest & EVPA	19
3.6 ESCAPE-29	21
4 Visie van experts	23
5 Conclusies en aanbevelingen	25
5.1 Conclusies	25
5.2 Aanbevelingen	26
Geraadpleegde bronnen	27

Voorwoord

Het economisch belang van congressen heeft bij overheden en beleidsmakers lange tijd voorop gestaan. Dit belang wordt onder andere zichtbaar in het aantal overnachtingen of de relatief hoge bestedingen van de deelnemers aan congressen. Ook nu blijft de economische bijdrage nog onverminderd van belang, maar er zijn ook andere redenen die congressen vanuit maatschappelijk perspectief waardevol maken. Om deze meerwaarde (ook wel aangeduid met de term legacy) inzichtelijk te maken, heeft NBTC door Ecorys een onderzoek laten uitvoeren. In deze rapportage worden de bevindingen gepresenteerd.

Om zicht te krijgen op de maatschappelijke meerwaarde is onder andere de internationale literatuur bestudeerd. Daarnaast zijn enkele gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers uit de sector en zijn een vijftal cases nader uitgewerkt aan de hand van beschikbare documentatie en aanvullende gesprekken met de organisatoren. Wij zijn de gesprekspartners dankbaar voor de waardevolle informatie en de geboden inzichten in de huidige en toekomstige maatschappelijke meerwaarde van congressen. De gesprekken hebben in ieder geval duidelijk gemaakt dat het onderwerp leeft, maar nog wel een weg te gaan is om de meerwaarde van een congres ook daadwerkelijk goed te meten.

Vanuit de opdrachtgever is de studie vanuit NBTC begeleid en gecoördineerd door Eric Bakermans, Evelien Visser-Jonker, Lindsey Eijffinger en Kees van der Most. Wij zijn de opdrachtgever erkentelijk voor de gemaakte opmerkingen naar aanleiding van tussentijdse resultaten. De eindverantwoordelijkheid voor aanpak, resultaten en inhoud van deze rapportage berust uiteraard uitsluitend bij Ecorys.

Samenvatting

Aanleiding en doel

Meerwaarde zakelijke reismarkt is breder

Hoewel het economisch belang van de zakelijke reismarkt voor bestemmingen nog onverminderd van belang blijft, zijn er ook andere redenen die de business events vanuit breder economisch en maatschappelijk perspectief waardevol maken. Business events jagen immers samenwerking, creativiteit en innovatie aan. Deze bijdrage is echter vaker meer **indirect** en op **langere termijn** gericht en daardoor minder zichtbaar. Ook voor business events die in Nederland worden gehouden zullen dergelijke bijdragen een rol spelen.

Doel van de studie

In de beeldvorming blijft deze bijdrage echter veelal ten onrechte onderbelicht. Reden voor NBTC om een studie te laten uitvoeren naar de bredere effecten van (georganiseerde) business events voor de Nederlandse economie en samenleving. Gelet op het voorafgaande is het doel van deze studie: *“Het geven van (kwalitatief) inzicht in de bredere (niet economische) effecten van zakelijke evenementen voor de Nederlandse economie en samenleving”*.

Inkadering en werkwijze

Associatiecongressen staan centraal

Voor het in beeld brengen van de bredere meerwaarde van bijeenkomsten (verder aangeduid met de term legacy) kijken wij in deze studie met name naar de congressen die worden georganiseerd door associaties, ook wel associatiecongressen genoemd. Dit type bijeenkomsten wordt meestal zonder winst oogmerk georganiseerd en hierbij staat doorgaans het gemeenschappelijke belang van de leden binnen een bepaald vakgebied centraal. Omdat dergelijke bijeenkomsten in de regel een periodiek terugkerend karakter hebben, staat ook het gedeelde lange termijn perspectief voorop.

Wijze van informatieverzameling

Om zicht te krijgen op de huidige kennis omtrent de legacy van congressen is beschikbare internationale literatuur bestudeerd en zijn enkele gesprekken gevoerd met experts uit de sector. Daarnaast is een aantal voorbeeld cases voor Nederland uitgewerkt om te laten zien in welke mate en op welke wijze business events een meerwaarde opleveren en kunnen opleveren. Deze cases zijn uitgekozen aan de hand van het type associatie en congres, geografische spreiding en onderwerp en de te verwachten legacy. De cases zijn vervolgens verder uitgewerkt aan de hand van beschikbare documentatie en een aanvullend gesprek met de betreffende organisator.

Legacy vanuit theoretisch perspectief

Thema's en doelstellingen

Een legacy van een congres is een positieve bijdrage voor de korte, middellange of lange termijn die gedaan wordt door internationale congressen voor de nationale associaties, voor de gemeenschap (sector of doelgroep van het congres), voor het gastland of stad/ regio waar het congres plaats vindt en voor de maatschappij als geheel. Genoemde bijdrage kan betrekking hebben op een breed scala aan thema's en doelstellingen. In navolgende (niet uitputtende) lijst zijn

mogelijke doelen en effecten gegroepeerd aan de hand van een aantal thema's. Afhankelijk van het type congres kunnen meerdere doelen worden nagestreefd en kan het effect op meerdere terreinen zichtbaar worden. Een medisch congres kan bijvoorbeeld tot doel hebben om de wetenschappelijke vooruitgang (technologie) van artsen en andere medici te stimuleren, waardoor op termijn ook het sterftecijfer wordt beïnvloed (demografie).

Tabel S.1 Indeling type van 'meeting legacies'

Demografie	Economie	Sociaal-cultureel	Technologie	Ecologie	Politiek-juridisch
<ul style="list-style-type: none"> • Sterftecijfer • Opleidingsniveau • Levensstandaard • Verminderde ongelijkheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfs groei • Export/ trade • Ontwikkeling industrie • Buitenlandse investeringen • Aantrekken talent 	<ul style="list-style-type: none"> • Participatie • Uitkeringen • Erfgoed en monumenten • Mensenrechten • Goede zorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Cross-overs • Innovatie • Clusterontwikkeling • Inclusie • Global leadership • Lokale producten • Wetenschappelijke vooruitgang 	<ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteit & ecosystemen • Klimaatdoelen • Schoon (drink) water en voedsel • Energietransitie • - Duurzame steden 	<ul style="list-style-type: none"> • Beleids hervorming • Verbeterde overheidsdiensten • Mate van politieke verantwoording • Verminderde corruptie

Metten is weten

Legacies van congressen kunnen zich dus op verschillende manieren manifesteren, maar meestal worden zij wel door de deelnemers van een congres tot wasdom gebracht. Om deze legacies te kunnen meten, is het noodzakelijk om vooraf concrete en duidelijke doelen voor de lange(re) termijn te benoemen die men met het congres wil bereiken. Deze doelen kunnen vervolgens worden gebruikt als vertrekpunt voor het formuleren van indicatoren. Dit is een methode om de meetbare outputs, resultaten en impacts van het congres te meten.

Ervaringen uit de praktijk

Bewustwording over de kansen die hier liggen moet nog worden gecreëerd

Uit de gesprekken met experts en organisatoren van de onderzochte congressen komt naar voren dat gemeenten en regio's zich niet altijd bewust zijn van de potentie van het aantrekken van specifieke congressen. Anderzijds zijn congresorganisatoren zelf lang niet altijd bezig met het creëren van maatschappelijk belang. Aan beide kanten is dus behoefte aan inzicht in de meerwaarde die geboden kan worden. Voor gemeenten kan dit helpen de afweging en keuze te maken specifieke congressen in de stad doorgang te laten vinden. Daarbij is het van belang dat de gemeente dit richting de eigen bewoners kan verantwoorden, zodat ook de bewoners uiteindelijk tevreden of trots zijn over het plaatsvinden van het congres. Voor congresorganisatoren is het van belang in te zien dat het creëren van lokale meerwaarde ook voor het congres een waardevolle toevoeging is, die niet eens veel (extra) hoeft te kosten.

Voorafgaand aan congres meestal weinig aandacht voor legacy

De casestudies laten zien dat er voorafgaand aan het congres meestal geen aandacht is voor het bepalen van de legacies. Inhoud van het congres en verspreiding van kennis onder de deelnemers staat veel meer voorop, terwijl met name op output wordt gestuurd (aantal deelnemers, deelnemersdagen, bestedingen, e.d.). Er zijn wel congressen die nadrukkelijk de (lokale) maatschappij meenemen, maar dit zijn veelal activiteiten die tijdens het congres worden georganiseerd. Vooraf en na afloop van het congres is er vaak weinig aandacht voor de stad en de inwoners zelf.

Aandacht op korte termijn gericht met aandacht voor economie en sectorbelangen

Indien verder wordt ingezoomd op de legacy dan is er vooral aandacht voor behaalde resultaten op korte termijn. Voor de stad of regio zijn hierbij de bezoekersaantallen, de daarmee gepaard gaande overnachtingen en bestedingen vooralsnog een belangrijke graadmeter (economische effecten). Voor de betreffende associatie wordt het succes van een congres onder andere afgemeten aan de gerealiseerde deelname en exposure en de mate van tevredenheid van bezoekers en andere belanghebbenden. Een veel gebruikte tool om dit te meten is een (online) enquête onder bezoekers en andere deelnemers tijdens of vlak na het congres.

Na afloop van congres verschuift focus naar volgende editie

Na afloop van het congres worden legacies niet meer verder gemonitord. Dit kan deels worden verklaard doordat er geen (lange termijn) doelstellingen worden vastgesteld. Wanneer geen doelen worden vastgesteld, wordt ook niet gemonitord op bereik van het congres voor de stad op breder maatschappelijke doelstellingen. Hierbij speelt ook mee dat associatiecongressen een terugkerend karakter hebben en na afloop van een congres de focus bij de organiserende partij verschuift naar de volgende editie. Ontwikkelingen die zich na afloop van een congres voordoen en als legacy van het congres kunnen worden gezien, blijven hierdoor buiten beeld.

Hoe verder

Stimuleren kan door lokale en regionale overheden

De afgelopen jaren vindt monitoring van resultaten van congressen meer gestructureerd plaats, al moet er nog een flinke stap gemaakt worden. Lokale en regionale overheden kunnen hierin een belangrijke rol spelen, zeker wanneer zij subsidie voor het congres verstrekken. In dat geval kunnen zij voorwaarden meegeven aan het congres waaronder voorwaarden die activiteiten ten behoeve van de lokale bevolking stimuleren. Door steden kan hiermee ook aannemelijk worden gemaakt waarom ze dergelijke congressen aantrekken.

Opstellen handreiking als hulpmiddel voor de sector

Organisatoren zijn doorgaans gericht op een goede en vlotte organisatie van het congres zelf. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de invulling van het programma, de aankleding en inrichting van de venue of het maken van afspraken met hotelaccommodaties. Wat een congres teweeg kan brengen is meestal van ondergeschikt belang, zeker ook omdat er relatief weinig ervaring is met het meten van legacies. Om in deze omissie te voorzien is het denkbaar om als sector een gezamenlijke en gedragen handreiking op te stellen. NBTC kan hierbij samen met de congresbureaus een initiërende rol spelen.

Deel inspirerende voorbeelden

Hoewel congresorganisatoren vaak niet echt bezig zijn met de meerwaarde van het congres blijkt uit de gesprekken dat er vanuit de organisatoren geen onwil is om ook op langere termijn meerwaarde te realiseren. Organisatoren zijn zich echter nauwelijks bewust van de mogelijkheden om dergelijke meerwaarde te realiseren. Wanneer organisatoren hiertoe geïnspireerd worden zien zij veelal in dat een dergelijke meerwaarde ook voor het congres zelf een waardevolle toevoeging is. Veel congresorganisatoren geven aan dat ze graag meer voorbeelden zouden zien van congressen die activiteiten hebben georganiseerd om dergelijke lokale meerwaarde te bewerkstelligen.

Het NBTC kan op dit vlak een rol spelen, in het eerste contact bij de organisatie van congressen of bijvoorbeeld door invulling van een leeromgeving waarbij inspirerende voorbeelden worden gedeeld. In dit verband is het ook denkbaar om de leeromgeving te voeden met een monitor waarin jaarlijks de ervaringen in beeld worden gebracht van een aantal congressen die in dat jaar plaats vinden.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Afbakening zakelijke reismarkt

Tot de zakelijke reismarkt behoren alle reizen die met een zakelijk motief worden ondernomen, ongeacht de verblijfsduur. Hierbij wordt vaak onderscheid gemaakt tussen het individueel zakelijk segment en georganiseerd zakelijk segment. Onder het individueel zakelijk segment vallen zakenreizen voor onder andere het uitvoeren van werkzaamheden en het bezoeken van klantrelaties. Onder georganiseerd zakelijk bezoek vallen congressen, vergaderingen en beurzen die ook wel worden aangeduid met de term business events.

Economisch belang zakelijke reismarkt is groot

De zakelijke bezoeker vormt voor veel destinaties, eventlocaties en lokale horeca (zowel overnachtingen als eetgelegenheden) een aantrekkelijke doelgroep omdat de bestedingen bovengemiddeld zijn. Ondanks dat zakenreizigers korter verblijven dan gasten met een vakantiemotief, besteden ze gemiddeld meer aan hun zakenreis dan vakantiegangers. Het economisch belang van het zakelijk reissegment is derhalve groot. Mede om die reden wordt de zakelijke bezoeker door veel destinaties omarmd, en zijn overheden bereid gebleken om het zakelijke bezoek actief te stimuleren.

Meerwaarde zakelijke reismarkt is breder

Hoewel het economisch belang van de zakelijke reismarkt voor destinaties nog onverminderd van belang blijft, zijn er ook andere redenen die de business events vanuit breder economisch en maatschappelijk perspectief waardevol maken. Business events jagen immers samenwerking, creativiteit en innovatie aan. Deze bijdrage is echter vaker meer **indirect** en op **lange termijn** gericht en daardoor minder zichtbaar. Ook voor business events die in Nederland worden gehouden zullen dergelijke bijdragen een rol spelen. In de beeldvorming blijft deze bijdrage echter veelal ten onrechte onderbelicht. Reden voor NBTC om een studie te laten uitvoeren naar de bredere effecten van (georganiseerde) business events voor de Nederlandse economie en samenleving.

1.2 Inkadering en doel

Gelet op het voorafgaande is het doel van deze studie:

“Het geven van (kwalitatief) inzicht in de bredere (niet economische) effecten van zakelijke evenementen voor de Nederlandse economie en samenleving”.

In de studie ligt de focus op evenementen waarbij **kennisoverdracht** en **netwerken centraal** staat (congressen). Deze congressen dienen naast het economisch belang immers ook een breder belang. De congressen kunnen nalatenschap (legacy) hebben. Inzicht in het bredere effect kan bijdragen aan meer aandacht en steun voor de sector van zakelijke evenementen bij diverse stakeholders, waaronder overheden. Daarnaast kan de studie stimuleren dat in de toekomst voorafgaand aan het congres meer wordt nagedacht over langere termijn doelen en (gewenste) effecten. Mogelijk helpt dit destinaties beleid te maken met betrekking tot de keuze voor bepaalde congressen.

1.3 Leeswijzer

In [hoofdstuk 2](#) wordt nader ingegaan op de theorie rondom het bredere belang van zakelijke bijeenkomsten. Na een korte schets van de verschillende marktsegmenten en het relatieve belang van Nederland op deze markt wordt nader ingegaan op de verschillende 'legacy domeinen' die een rol kunnen spelen bij de organisatie van een business events en de doelen die daarbij kunnen worden nagestreefd.

Op basis van de gekozen scope wordt in [hoofdstuk 3](#) gekeken naar een aantal praktijkcases en de bredere meerwaarde die daarbij is of wordt behaald.

In [hoofdstuk 4](#) wordt ingegaan op de visie van experts op congressen en de meerwaarde die zij (in potentie) hebben voor de stad of regio waar het congres plaatsvindt.

In [hoofdstuk 5](#) worden de belangrijkste conclusies van de uitgevoerde analyse op een rij gezet en worden enkele aanbevelingen geformuleerd.

Het rapport wordt voorafgegaan door een samenvatting. In de bijlage is een overzicht opgenomen van geraadpleegde bronnen en zijn enkele nadere detailleringen en achtergrondinformatie opgenomen.

2 Zakelijke bijeenkomsten nader beschouwd

2.1 Marktsegmentatie

2.1.1 Type bijeenkomsten

Voor zakelijke bijeenkomsten worden verschillende termen gebruikt die verwijzen naar het type zakelijke bijeenkomsten. Een veel gebruikte term is de afkorting MICE die staat voor Meetings, Incentives, Conventions en Exhibitions.

- **Meetings** is een generieke term voor alle type zakelijke bijeenkomsten waar mensen bij elkaar komen en die meestal worden georganiseerd of geïnitieerd door een commercieel bedrijf. Hieronder vallen onder andere trainingen, sales meetings, workshops en vergaderingen.
- De nadruk bij **incentives** ligt op plezier, eten en drinken en andere vrijetijdsactiviteiten. Dit in tegenstelling tot de andere type zakelijke bijeenkomsten, waarbij vaak het educatieve element centraal staat. Incentives worden onder andere gebruikt om deelnemers te motiveren of te belonen voor betere prestaties ten behoeve van organisatiedoelen.
- De 'C' in de afkorting MICE staat voor een **congres, convention of conferentie**.
  - Een **congres** is het regelmatig samenkomen van een grotere groep personen die horen bij dezelfde professionele, culturele of religieuze groep. De omvang kan variëren van enkele honderden tot duizenden deelnemers. Tijdens een congres wordt een vooraf bepaald, afgebakend onderwerp besproken terwijl de frequentie vaak vooraf vastgesteld en kan zowel jaarlijks als meerjaarlijks van opzet zijn. Een congres duurt meestal meerdere dagen en heeft regelmatig meerdere sessies die tegelijkertijd plaatsvinden.
  - Een **convention** is een algemene, formele meeting van een wetgevend orgaan, sociale of economische groep om informatie over een bepaalde situatie te geven en te overleggen. Het doel is overeenstemming over het beleid realiseren tussen de participanten.
  - Een **conferentie** is met name geschikt voor discussies, feitenonderzoek, probleemoplossing en overleg. In vergelijking met een congres is een conferentie meestal van kleinere schaal. De bijeenkomst betreft een specifiek onderwerp en is bedoeld voor een select gezelschap. Dit vergemakkelijkt het uitwisselen van informatie.
- Een **exhibition ofwel beurs** is een bijeenkomst waar producten en services worden getoond. Bij exhibition maken we onderscheid tussen vakbeurzen (gericht op business tot business) en publieksbeurzen (gericht op business to consumers).

2.1.2 Organisatoren

De markt voor zakelijke bijeenkomsten kan eveneens worden gesegmenteerd op basis van de initiatiefnemers van de betreffende bijeenkomsten. Hierbij kan een nader onderscheid worden aangebracht in associaties, bedrijven en de overheid of daaraan gerelateerde instellingen.

- Een **associatie** is een internationale vereniging van mensen met eenzelfde interesse of vakgebied, meestal zonder winstoogmerk. Deze associaties organiseren bijeenkomsten voor hun leden volgens een frequentie die statutair is vastgelegd. De congressen zijn terugkerende bijeenkomsten. In de meeste gevallen neemt de lokale vakvereniging van de associatie het initiatief voor het congres en wordt het georganiseerd door de internationale vereniging.
- Corporate bijeenkomsten worden vanuit **bedrijven** georganiseerd. Hieronder vallen onder andere productlanceringen, incentives, sales meetings en boardmeetings. De leadtime van corporate bijeenkomsten is relatief kort vergeleken met die van bijeenkomsten van associaties of overheden. Bij kleinere corporate meetings is de gemiddelde leadtime 2 tot 6 maanden.

- Gouvernementeले bijeenkomsten worden georganiseerd vanuit de [overheid of een belangeninstantie van de overheid](#). Naast vergaderingen zijn dit vaak congressen en seminars. In de meeste gevallen vinden de congressen eenmalig plaats.

2.1.3 Scope van deze studie

Voor het in beeld brengen van de bredere meerwaarde van bijeenkomsten kijken wij in deze studie met name naar de congressen die worden georganiseerd door associaties, ook wel associatiecongressen genoemd. Zoals opgemerkt worden dit type bijeenkomsten meestal zonder winst oogmerk georganiseerd en staat doorgaans het gemeenschappelijke belang van de leden binnen een bepaald vakgebied centraal. Omdat dergelijke bijeenkomsten in de regel een periodiek terugkerend karakter hebben, staat ook het gedeelde lange termijn perspectief voorop.

Gouvernementeले bijeenkomsten die door de overheid of daaraan gerelateerd instanties worden georganiseerd, zijn vanwege het eenmalige karakter veel specifiek van aard en gericht op het behalen van een enkel doel en is het bredere maatschappelijke belang daaraan meestal ondergeschikt. Daarnaast is het bij governementeले congressen voor een bestemming niet altijd mogelijk om dit soort congressen binnen te halen. De locatie staat vaak al van tevoren vast.

2.2 Marktpositie van Nederland

Het aantal internationale zakenreizen in Nederland is in de afgelopen jaren gestegen. In 2019 groeide het aantal zakenreizen naar 5,1 miljoen. Daarvan hadden circa 390.000 zakenreizen het motief een congres te bezoeken. De totale zakenreizenmarkt in Nederland was goed voor € 4.952 miljoen. De totale omvang van de congresmarkt bedroeg circa € 490 miljoen.

Jaarlijks wordt de ICCA ranglijst (International Congress and Convention Association) gepubliceerd, een ranglijst op basis van het aantal congressen die hebben plaatsgevonden. Nederland neemt wereldwijd de negende plaats in op de ICCA ranglijst in 2019. Met 356 internationale associatiecongressen die in 2019 hebben plaatsgevonden, blijft Nederland net als in 2018 op de negende plek staan. Het geschat aantal deelnemers aan de georganiseerde internationale congressen in Nederland bedraagt 152.000. De meeste congressen vonden plaats in de Randstad. Het aantal kwalificeerbare congressen die voldoen aan de ICCA criteria buiten de Randstad is zeer beperkt, met uitzondering van Maastricht en Groningen.

2.3 Betrokken partijen bij congressen

Er zijn verschillende partijen betrokken bij de voorbereiding en organisatie van een congres. Naast associaties, kan hierbij onder andere worden gedacht aan gespecialiseerde congres planners, de congresaccommodaties (oftewel venue) en partijen uit de stad of regio waar het congres plaats vindt. Een belangrijke partij zijn uiteraard ook de deelnemers aan het congres.

Associaties

Associaties hebben een focus op de inhoud en op het netwerken van groepen mensen met dezelfde interesses, opleiding of hetzelfde vakgebied. Veelal zijn associaties landelijk georganiseerd en hebben deze landelijke associaties zich aangesloten bij internationale koepelassociaties. Deze internationale koepels organiseren doorgaans een of meerdere keren per jaar internationale congressen in wisselende landen.

Congresplanners

Congresplanners worden doorgaans ingeschakeld door de associaties om een congres te organiseren en de logistiek te regelen. Het gaat bijvoorbeeld om het kiezen van en het maken van afspraken met de venue, hospitality en logistieke coördinatie. Congresplanners worden doorgaans aangeduid met de afkorting PCO die staat voor 'Professional Congress Organiser'.

Venue

De bekendste en grootste congrescentra (venues) voor internationale congressen in Nederland zijn RAI Amsterdam, MECC Maastricht, World Forum in Den Haag, Rotterdam Ahoy en Jaarbeurs Utrecht. Daarnaast zijn er in de verschillende regio's nog grotere en kleinere locaties om congressen te organiseren.

Stad en regio

De meeste eerdere studies over economische effecten van business meetings gingen vooral over de economische effecten op steden en regio's. Hier wordt namelijk het geld uitgegeven en wordt hiermee de werkgelegenheid gecreëerd. Ook de bekendheid van een stad of regio wordt versterkt met een groot congres.

Deelnemers

Daarnaast zijn er nog de deelnemers aan congressen. Zij die de kennis meenemen en verder toepassen en verspreiden op verschillende gebieden. Dit zijn met name de indirecte effecten die geclassificeerd worden als legacy van het congres. De zoektocht in dit rapport gaat in op deze legacies.

2.4 Thema's en doelstellingen

Wat is een legacy?

Een legacy van een congres is een positieve bijdrage voor de lange termijn die gedaan wordt door internationale congressen voor de nationale associaties, voor de gemeenschap (sector of doelgroep van het congres), voor het gastland of stad/ regio waar het congres plaatst vindt en voor de maatschappij als geheel. Genoemde bijdrage wordt tot op heden moment vrijwel nooit structureel gemeten. Toch zou het goed zijn om hier in een eerder stadium over na te denken, zodat doelstellingen eerder bereikt kunnen worden of zodat er koppelkansen (mogelijkheden om extra meerwaarde te creëren) ontstaan.

Bepalende factoren voor macro-omgeving

Tegelijkertijd is de thematiek rondom congressen, maar ook andere type zakelijke bijeenkomsten breed en divers. Om orde aan te brengen in de mogelijke effecten van deze bijeenkomsten kan worden aangesloten bij de zogenaamde DESTEP-indeling. De DESTEP-analyse is een analyse om de macro-omgeving in kaart te brengen. DESTEP is een afkorting van een zestal factoren, namelijk: demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch. De indeling leent zich daarmee voor het monitoren van de bijdrage van bijeenkomsten op de lange termijn.

Thema's en doelstellingen

In een recente publicatie die onder de vlag van BestCities is verschenen en een heldere verhandeling bevat over het begrip en achtergronden rondom 'meeting legacies', is eveneens een voorstel opgenomen voor de wijze waarop 'meeting legacies' kunnen worden geordend. In navolgende tabel zijn beide bronnen gecombineerd en zijn per onderscheiden factor/ thema verschillende doelen benoemd die daarbij kunnen worden nagestreefd.

De lijst met mogelijke doelen en daarvan af te leiden effecten uit tabel 2.1 is overigens niet uitputtend, maar kan dienen als vertrekpunt voor het bepalen van meeting legacies. Afhankelijk van het type congres kunnen meerdere doelen worden nagestreefd en kan het effect op meerdere terreinen zichtbaar worden. Een medisch congres kan bijvoorbeeld tot doel hebben om de wetenschappelijke vooruitgang van artsen en andere medici te stimuleren, waardoor op termijn ook het sterftecijfer wordt beïnvloed.

Tabel 2.1 Indeling type van 'meeting legacies', gebaseerd op DESTEP en BestCities

Demografie	Economie	Sociaal-cultureel	Technologie	Ecologie	Politiek-juridisch
<ul style="list-style-type: none"> • Sterftecijfer • Opleidingsniveau • Levensstandaard • Verminderde ongelijkheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsgroei • Export/ trade • Ontwikkeling industrie • Buitenlandse investeringen • Aantrekken talent 	<ul style="list-style-type: none"> • Participatie • Uitkeringen • Erfgoed en monumenten • Mensenrechten • Goede zorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Cross-overs • Innovatie • Clusterontwikkeling • Inclusie • Global leadership • Lokale producten • Wetenschappelijke vooruitgang 	<ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteit & ecosystemen • Klimaatdoelen • Schoon (drink) water en voedsel • Energietransitie • Duurzame steden 	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsvorming • Verbeterde overheidsdiensten • Mate van politieke verantwoording • Verminderde corruptie

Hieronder worden de verschillende type doelen en domeinen kort toegelicht:

- **Demografie:** Dit betreft doelen en daarvan af te leiden effecten op de bevolkingsbeschrijving. Een congres kan bijvoorbeeld tot doel hebben de levensstandaard in (specifieke) gebieden te verbeteren, de sociale en economische ongelijkheid te verminderen, het (gemiddelde) opleidingsniveau te verhogen of het sterftecijfer te laten afnemen.
- **Economie:** Dit betreft doelen en effecten die van invloed zijn op de economische ontwikkeling. Doel kan bijvoorbeeld zijn om gevestigde bedrijven (meer) te laten groeien in aantal werknemers en/of omzet, de ontwikkeling van de productie te stimuleren, talenten of investeringen aan te trekken of internationale handel te versterken.
- **Sociaal-cultureel:** Het gaat hierbij om doelen en effecten die met de cultuur en sociale normen en waarden te maken hebben. Doel kan bijvoorbeeld zijn overheden bewust te maken van (schending van) mensenrechten, zodat hierop verbetering zichtbaar wordt. Ook kan ingezet worden op het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid om de lokale burgers meer inspraak te geven. Daarnaast kunnen hervormingen in het zorg- en uitkeringssysteem nagestreefd worden, of bijvoorbeeld de waarde die gehecht wordt aan erfgoed of monumenten in bepaalde regio's.
- **Technologie:** Onder dit kopje vallen doelen en effecten die betrekking hebben op technologische ontwikkeling. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het versterken van specifieke clusters in de regio. Indien sprake is van een cluster in een regio of land dat zich al relatief sterk heeft ontwikkeld kan juist ook het tonen en versterken van global leadership een doel zijn. Door kennisuitwisseling op congressen kunnen cross-overs binnen of tussen sectoren ontstaan, die innovatie en wetenschappelijke vooruitgang tot gevolg kunnen hebben. Ook is het mogelijk dat wordt geleerd op gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo kan het doel zijn de inclusie in specifieke sectoren te verbeteren.
- **Ecologie:** Dit betreft effecten op het milieu. Zo kan bijvoorbeeld ingezet worden op het behalen van de klimaatdoelen, of specifieker op de energietransitie of duurzame steden. Ook kan het doel zijn dat voor iedereen op de wereld schoon (drink)water en voedsel beschikbaar is.
- **Politiek-juridisch:** Onder deze laatste categorie vallen allerlei doelen en daarvan af te leiden effecten die betrekking hebben op de werking en hervorming van de publieke sector. Dit zou bijvoorbeeld betere overheidsdiensten tot gevolg moeten hebben, maar ook betrekking hebben op specifieke beleidsvormingen, zoals verandering van wetgeving of verandering van subsidies. Andere voorbeelden zijn het veranderen van de mate waarin de politiek zich moet verantwoorden of aan het voorkomen of tegengaan van corruptie.

2.5 Meten is weten

Opstellen van indicatoren

Legacies van congressen manifesteren zich dus op verschillende manieren. Maar meestal worden zij wel door de deelnemers van een congres tot wasdom gebracht. Om deze legacies te meten, is het noodzakelijk om vooraf concrete en duidelijke doelen voor de lange(re) termijn te benoemen die men met het congres wil bereiken. Deze doelen kunnen vervolgens worden gebruikt als vertrekpunt voor het formuleren van indicatoren. Dit is een methode om de meetbare outputs, resultaten en impacts van het congres te meten. Deze indicatoren kunnen op verschillende niveaus worden ingezet. Hier gaan we in de volgende sectie op in.

Vooraf nadenken over de legacy en het opstellen van indicatoren

Het vooraf nadenken over welke legacy er bereikt kan worden met een congres helpt associaties en congres planners met het scherper stellen en afbakenen van hun congres. Het kan hierbij helpen om streefwaarden vast te stellen. Dit kan in verschillende tijdsschalen, namelijk op het niveau van activiteiten tijdens het congres zelf, maar ook op het niveau van legacy op de korte, middellange en lange termijn:

- **Activiteiten niveau (output):** Het gaat hierbij om meetbare outputs van het congres. Voorbeelden van outputs zijn: het aantal mensen die aanwezig was, het aantal sprekers die hebben gesproken of het aantal contracten die getekend zijn.
- **Korte- en middellangetermijn-congresresultaten (legacy):** het gaat hierbij om korte- en middellangetermijnresultaten. Voorbeelden zijn: verbeterde medische behandelingen, verbeterde programma's voor patiënten en families, meer verduurzaming van de gebouwde omgeving, et cetera.
- **Langetermijnimpacts (legacy):** Dit zijn de impacts op de langere termijn. Oftewel wat voor voordelen heeft het land, de regio of de gemeente waar het congres plaatsvindt op de lange termijn. Dit is de ware legacy. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het verbeteren van het welzijn van de Nederlandse bevolking, het tegengaan van klimaatverandering of het verbeteren van de Nederlandse concurrentiepositie.

Naast de verschillende tijdsschalen kan ook onderscheid worden gemaakt naar reikwijdte van de legacy. Voor de casestudies wordt legacy beschreven op het niveau van de resultaten voor de stad en regio, resultaten voor Nederland en resultaten voor de sector (bredere context). Daarbij wordt waar mogelijk aangegeven of het resultaten voor de korte, middellange of lange termijn betreft.

Metten van indicatoren

Idealiter wordt van tevoren vastgesteld welke activiteiten, resultaten en impacts er bereikt kunnen worden, zodat hier streefwaarden aan gekoppeld kunnen worden en er later getoetst kan worden of dit ook daadwerkelijk gebeurd is. Dit kan zowel aan de hand van het monitoren van vooraf vastgestelde indicatoren, als door kwalitatieve analyse. Zo kan bijvoorbeeld beredeneerd worden welke activiteiten leiden tot welke resultaten en tot welke impacts.

3 Uitwerking cases

3.1 Inleiding

Vanuit internationale literatuur blijkt dat er de afgelopen jaren steeds meer aandacht is om legacies te bepalen voor internationale congressen. Tegelijkertijd blijkt dat het meten van de legacy geen gemeengoed is. Dit terwijl er voordelen voor de associatie te benoemen zijn:

- inzicht geven in welke impact de associatie heeft op de maatschappelijke ontwikkeling;
- het vergroten van de strategische focus;
- het werven van nieuwe fondsen;
- het aangaan van nieuwe strategische partnerschappen en de propositie verbeteren.

Ook voor bestemmingen zijn er voordelen te benoemen voor het meten van de legacy:

- inzicht geven in de meerwaarde van congressen voor de lokale gemeenschap;
- waarde creëren en concurrentiepositie verbeteren;
- motiveren van lokale hosts om specifieke congressen te organiseren om gewenste ontwikkelingen te stimuleren.

In dit hoofdstuk wordt een aantal voorbeeld cases voor Nederland uitgewerkt om te laten zien in welke mate en op welke wijze business events een meerwaarde kunnen opleveren. Deze cases zijn uitgekozen aan de hand van het type associatie en congres, geografische spreiding en onderwerp en de te verwachten legacy. De cases zijn vervolgens verder uitgewerkt aan de hand van beschikbare documentatie en een aanvullend gesprek met de betreffende organisator.

Tabel 3.1 geeft een overzicht van de onderzochte cases.

Tabel 3.1 Overzicht van cases

Naam congres	Jaartal	Locatie
AIDS2018	2018	Amsterdam
Sunbelt 2018	2018	Utrecht
Walk21	2019	Rotterdam
Impactfest & EVPA	2019	Den Haag
ESCAPE-29	2019	Eindhoven

Vooruitlopend op de beschrijving van de genoemde cases in de navolgende paragrafen kan op voorhand worden geconstateerd dat verschillend (met meer of minder aandacht) is omgegaan met het begrip legacy.

3.2 AIDS2018

Het AIDS2018-congres is een prominent congres waar een mondiale spotlight op staat. Het vond plaats in Amsterdam. Het congres kende de volgende doelen:

1. Het congres is er op gericht de aandacht voor hiv te vergroten en te behouden, aangezien hiv een gezondheidskwesitie betreft die nog lang gaande zal blijven.
2. Het congres is ook gericht op het faciliteren van de verbinding tussen de diversiteit aan stakeholders en het plaatsen van hiv in het bredere kader van global health. Het vergroten van de wetenschappelijke aandacht en inspanning is van belang, maar de implementatie van de bestrijding vergt echter meer dan dat.

3. Een eigen signatuur en doel van de 2018 editie in Amsterdam is het richten van de aandacht op de hiv problematiek in Oost-Europa en Centraal-Azië.

In totaal kende het congres circa 14.200 deelnemers, uit meer dan 175 landen. Het congres kende een brede doelgroep die bestond uit alle stakeholders betrokken bij de hiv-bestrijding. Dat gaat om mensen uit de wetenschap, beleidsmakers en beleidsuitvoerders, activisten, de financieel-economische kant en farmaceuten. Ook kwetsbare groepen met hiv of verhoogde kans erop waren wezenlijk gerepresenteerd op het congres. Er waren ook bekende personen, omdat zij internationaal aan de bestrijding van hiv meewerken. Het media-departement merkte na het congres dat de aandacht voor het onderwerp toenam zodra de bekende personen erover spraken.

Relevante resultaten van het congres zijn onder andere:

Resultaten voor de stad en regio

- Het AIDS-congres heeft internationale allure en leidt daarmee tot **toegenomen aantrekkingskracht van de gemeente Amsterdam** voor (inter)nationale congressen en mogelijk tot toegenomen aantrekkingskracht van Amsterdam voor toerisme en economie;
- De toegenomen **bekendheid van Nederland en regio op het gebied van hiv-onderzoek**, zowel binnen de sector als bij het brede publiek, mede vanwege het toonaangevende karakter van het AIDS2018-congres.

Resultaten voor Nederland

- De toegenomen mogelijkheden voor jonge onderzoekers uit Nederland om toegang te krijgen tot het congres. Dit geeft inzicht waarom het werk dat zij doen zo relevant is. Een congres brengt de kennis en mensen naar je toe. Een tastbaar uitkomst van het congres kan dus de **betrokkenheid van jonge wetenschappers** en hun aansluiting bevorderen. Hun betrokkenheid kan hierdoor mogelijk voor een lange tijd nog doorwerken. Dit geldt voor wetenschappers, maar bijvoorbeeld ook voor jonge activisten.
- Voor Nederland (maar ook voor andere landen) draagt het congres bij aan het vergroten van wetenschappelijke kennis, een betere kennisuitwisseling. Op de langere termijn zal dit leiden tot een verbetering van de medische zorg.

Resultaten voor de sector (bredere context)

- De mogelijkheid voor **sprekers om bekendheid te verwerven**. Een zinvolle spin off, niet per se in Nederland, maar wel in de mondiale hiv-bestrijding was bijvoorbeeld een jonge vrouw van 17 uit Kiev (één van de plenaire sprekers op aids2018) die daar een organisatie had opgericht voor hiv-bestrijding onder jongeren. Zij werd na het congres bij allerlei gelegenheden uitgenodigd wat ervoor zorgt dat haar stem verder gaat en de draagwijdte vergroot wordt. Ook andere deelnemers hebben door deelname aan het congres een stap kunnen maken in hun carrière.
- De kans **om beleidshervorming teweeg te brengen**. In dit geval met name in landen en regio's waar hiv nog steeds een groot probleem is, zowel wat betreft medische kennis, maatschappelijk bewustzijn als maatschappelijke acceptatie. Het effect hiervan is op langere termijn moeilijk te peilen. Het zou moeten leiden tot lagere sterftcijfers en tot een betere levensstandaard.

Tabel 3.2 Samenvattend overzicht (korte en lange termijn)

	Korte termijn	Langere termijn
Demografie		<ul style="list-style-type: none"> • Sterftecijfer daalt • Levensstandaard stijgt
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Bekendheid Amsterdam 	
Sociaal-cultureel		<ul style="list-style-type: none"> • Goede (medische) zorg
Technologie/ Wetenschap	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisuitwisseling • Global leadership 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer innovatie • Clusterontwikkeling • Wetenschappelijke vooruitgang
Ecologie		
Politiek-juridisch		<ul style="list-style-type: none"> • Beleidshervorming • Verbeterde overheidsdiensten

3.3 Sunbelt 2018

Sunbelt vond in 2018 plaats in Utrecht. Het congres werd georganiseerd voor wetenschappers vanuit verschillende vakgebieden, die elk binnen hun eigen vakgebied bezig zijn met het onderzoeken van netwerkstructuren. Doel van het congres is het bespreken en analyseren van deze netwerkstructuren vanuit verschillende disciplines, zodat kennis over netwerken tussen verschillende vakgebieden onderling wordt gedeeld. Hier kunnen andere vakgebieden van leren, aangezien gebleken is dat netwerkstructuren in verschillende vakgebieden veel overeenkomsten kennen. Het congres is dus gericht op kennisuitwisseling en kennisontwikkeling met betrekking tot netwerkstructuren in de brede zin van het woord.

Sunbelt 2018 is een interdisciplinair congres voor iedereen die bezig is met netwerken en hoe deze processen beïnvloeden. Op het congres worden deze mensen uit verschillende disciplines samengebracht. De eerste dag van het congres bestond uit workshops waarbij deelnemers zich konden verdiepen. Vanaf de tweede dag zijn er presentaties van wetenschappers. Een uniek element van het congres is dat elke avond een borrel is georganiseerd (de hospitality suite) waar deelnemers op meer informele wijze met elkaar in contact kunnen komen. Het congres telde ongeveer 1.000 deelnemers. Een groot aandeel van de deelnemers was niet-Europees (ongeveer 600), waaronder veel Amerikaanse en Aziatische deelnemers en een klein aandeel deelnemers uit Latijns-Amerika, Afrika en Oceanië. Ongeveer 80 van de 400 Europese deelnemers kwam uit Nederland.

Relevante resultaten van het congres zijn onder andere:

Resultaten voor de stad en regio

- **Samenwerkingen binnen de universiteit** van Utrecht bevordert, omdat meer inzicht is in welke faculteiten betrokken zijn bij netwerkstructuren en welke contactpersonen daarvoor benaderd kunnen worden;
- Ook hebben deelnemers **Utrecht leren kennen**, die de stad anders niet bezocht zouden hebben. Het congres heeft hiervoor specifiek activiteiten georganiseerd, ook om het netwerken onderling en met lokale partijen te stimuleren.

Resultaten voor Nederland

- Sunbelt heeft ervoor gezorgd dat Nederlandse junior [wetenschappers meer op de kaart](#) zijn gezet. Zij hebben normaal gesproken minder (financiële) mogelijkheden om naar congressen buiten Nederland te gaan. Zo hebben studenten de kans gekregen om vooraanstaande wetenschappers te ontmoeten, welke zij anders niet zo snel hadden ontmoet. Doordat het congres in Nederland plaatsvond kunnen zij makkelijker de (wereld)top in het vakgebied bereiken;
- Het is door het congres duidelijker geworden dat Nederland uitblinkt op het gebied van sociale netwerken. Dit kan bijvoorbeeld een positieve invloed op het [imago van een Nederlandse wetenschapper](#) hebben.

Resultaten voor de sector (brede context)

- Tijdens het congres zijn wetenschappers vanuit verschillende vakgebieden aanwezig geweest. Door informatie-uitwisseling tussen wetenschappers uit verschillende sectoren ontstaan er [spill-overs en mogelijkheden voor cross-overs](#) om netwerkstructuren te verbeteren. Er zijn dus leereffecten in verschillende wetenschappelijke vakgebieden.

Tabel 3.3 Samenvattend overzicht (korte en lange termijn)

	Korte termijn	Langere termijn
Demografie		
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Bekendheid Utrecht en Nederland	<ul style="list-style-type: none"> • Aantrekken en betrokkenheid van talent
Sociaal-cultureel		<ul style="list-style-type: none"> • Beter inzicht in netwerken
Technologie/ Wetenschap	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisuitwisseling • Global leadership	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie • Clusterontwikkeling • Wetenschappelijke vooruitgang
Ecologie		
Politiek-juridisch		

3.4 Walk21

Walk21 vond in 2019 plaats in Rotterdam. Het congres was voor de stad Rotterdam een middel om aan te kaarten dat de voetganger in het (eigen) eigen beleid centraal gezet moet worden. Aandacht voor lopen maakt deel uit van de mobiliteitstransitie in de stad, gericht op het vergroten van duurzame mobiliteit (meer fietsen, schoner rijden en lopen). Een van de doelen was om te onderzoeken wat de rol van de voetganger is in die mobiliteitstransitie en hoe die wordt behaald.

In totaal hebben ongeveer 600 deelnemers het congres bezocht. Deelnemers waren voornamelijk beleidsmakers en vertegenwoordigers van belangenorganisaties. Het ging zowel om Rotterdamse, landelijke als Europese beleidsmakers. Aangezien wandelen raakvlakken heeft met veel beleidsvelden waren beleidsmakers uit verschillende beleidsvelden aanwezig. Het congres bestond uit plenaire momenten met keynote speakers en er waren er break-out sessies, waarbij deelnemers wat meer betrokken werden en zelf dingen moesten doen. Er waren ook workshops en excursies. De excursies vonden zowel plaats in Rotterdam als in andere steden.

Relevante resultaten van het congres zijn onder andere:

Resultaten voor de stad en regio

- Binnen de gemeente Rotterdam is de voetganger centraler komen te staan en is de beleidskwaliteit verbeterd. Meer beleidsmedewerkers zijn dus bezig met de voetganger en door de grote aanwezigheid van beleidsmakers in verschillende sectoren is dit niet beperkt tot beleidsmakers in mobiliteit. [Lopen is integraal deel van het beleid geworden](#). De positieve effecten van lopen op gezondheid krijgen meer aandacht.
- Ook heeft het congres geleid tot een andere [beleving van de stad](#). De perspectieven van deelnemers uit het buitenland zorgden ook voor een nieuw perspectief bij mensen vanuit de gemeente Rotterdam, aangezien deze deelnemers de positieve dingen van Rotterdam aankaartten. Een gevolg van het congres is dat het de stad Rotterdam heeft gepromoot als voetgangersstad. Vroeger was Rotterdam bekend als de autostad en nu is Rotterdam voorloper wat betreft lopen en de voetganger. Dit heeft het imago verbeterd.

Resultaten voor Nederland

- Het congres heeft wandelen [landelijk veel steviger op de kaart gezet](#). Het was als het ware een snelkookpan voor kennis en informatie over het belang en de rol van de voetganger. Wandelen is op veel meer beleidsniveaus in Nederland relevant geworden. Meerdere partijen hebben door het congres ingezien dat er veel te halen valt op het terrein van wandelen. Er is dus een versnelling in beleidsontwikkeling gerealiseerd en dit zal naar verwachting uiteindelijk ook zichtbaar worden in de buitenruimte. Uiteindelijk zal dit dan ook bijdragen aan verbeterde gezondheid en verduurzaming van mobiliteit.

Resultaten voor de sector (bredere context)

- Doordat wandelen vanuit meer beleidsvelden wordt benaderd en gebruikt, is er in bredere context meer aandacht voor wandelen. In het verlengde hiervan worden veel initiatieven gestart waarbij het aanmoedigen van wandelen en het verbeteren van wandelroutes worden gestimuleerd.

Tabel 3.4 Samenvattend overzicht (korte en lange termijn)

	Korte termijn	Langere termijn
Demografie		<ul style="list-style-type: none"> • Verbeterde gezondheid • Verbeterde levensstandaard
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Bekendheid Rotterdam en Nederland	
Sociaal-cultureel		
Technologie		
Ecologie		<ul style="list-style-type: none"> • Klimaatdoelen • Verduurzaming mobiliteit • Energietransitie • Duurzame steden
Politiek-juridisch		<ul style="list-style-type: none"> • Beleidshervorming

3.5 Impactfest & EVPA

Impactfest & EVPA werden in 2019 in de gemeente Den Haag georganiseerd. Impactfest vond plaats op 5 november, gevolgd door EVPA op 6 en 7 november. Het waren twee losse evenementen die onderdelen hebben gecombineerd om de ondernemers beter aan investeerders te kunnen koppelen.

- EVPA is een (internationaal) evenement met en voor investeerders in ondernemingen die zich bezig houden met belangrijke maatschappelijke vraagstukken. Dit betreft een interactief evenement waarbij deelnemers in gesprekken, lab-sessies en workshops kunnen leren en spreken over het omgaan met kritieke maatschappelijke uitdagingen. De circa 1.000 deelnemers hebben kunnen leren over trends in de wereld wat betreft investering voor impact en hun kennis uitbreiden voor het steunen van maatschappelijke veranderingen.
- ImpactFest is een evenement van ImpactCity The Hague voor impactondernemingen gefocust op maatschappelijke vraagstukken. Hierbij waren circa 1.500 deelnemers betrokken. Het is een jaarlijks evenement waar impactondernemingen vanuit de wereld met een focus op ondernemers uit de regio Den Haag een platform hebben waar ze zichzelf kunnen presenteren naar investeerders en om van andere ondernemers te leren.

Relevante resultaten van het congres zijn onder andere:

Resultaten voor de stad en regio

- De [toegenomen aantrekkingskracht van de gemeente Den Haag](#) voor (inter)nationale congressen en de aantrekkingskracht van Den Haag voor toerisme en economie waarvan de meerwaarde vooral gedurende het congres zelf zichtbaar was.

Resultaten voor Nederland

- Op de lange termijn wil de organisatie van ImpactFest dat er meer investeringen tot stand komen in ondernemingen die bij ImpactFest aanwezig zijn of in andere ondernemingen in de regio Den Haag. Dit hoort bij het doel om de [gehele filantropische investeringsmarkt te laten groeien](#), om zo belangrijke maatschappelijke vraagstukken (SDG's) op te lossen. Er hebben door het evenement meerdere investeringen plaatsgevonden. De trend is dat de filantropische investeringsmarkt in Den Haag, Nederland en wereldwijd groeit. Echter kan filantropie nog veel meer gemeengoed worden en is er nog veel meer geld nodig om de beoogde doelstellingen omtrent de SDG's te behalen, zoals het energieneutraal zijn van Den Haag in 2030.

Resultaten voor de sector (brede context)

- Naast de normale connecties die worden gelegd tussen investeerders en ondernemers is dit jaar meer mogelijkheid geweest tot het [uitbreiden van het investeerdersnetwerk](#) voor ondernemers. Dit kwam vooral doordat de drempel voor investeerders die normaal alleen naar het EVPA zouden komen, lager was om ook bij het ImpactFest aanwezig te zijn doordat de evenementen na elkaar waren. Wel was het een uitdaging om specifieke ondernemers en investeerders van tevoren aan elkaar te koppelen in geplande sessies, aangezien het pas laat bekend was wie aanwezig zouden zijn.

Tabel 3.5 Samenvattend overzicht (korte en lange termijn)

	Korte termijn	Langere termijn
Demografie		<ul style="list-style-type: none"> • Verbeterde levensstandaard • Verminderde ongelijkheid
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerkvorming 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsgroei • Buitenlandse investeringen
Sociaal-cultureel		<ul style="list-style-type: none"> • Participatie • Mensenrechten
Technologie		
Ecologie		<ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteit & ecosystemen • Klimaatdoelen
Politiek-juridisch		<ul style="list-style-type: none"> • Bijdrage aan het bereiken van SDG's

3.6 ESCAPE-29

Het congres ESCAPE-29 werd in 2019 in Eindhoven georganiseerd. Het doelt op het samenbrengen van deskundigen en het faciliteren van een forum waar opkomende onderzoeksmethoden en concepten in relatie tot de procesindustrie kunnen worden besproken, evenals het leren van industriële casussen.

In totaal kende het congres circa 380 deelnemers uit 44 landen. Per dag waren er 2 plenaire lezingen, daartussen 4 of 5 parallele sessies (op onderwerp ingedeeld) waarbij deelnemers moeten kiezen welke ze willen volgen. Wetenschappers gaan er met name heen om hun eigen onderzoek te presenteren. De bedoeling hiervan is dat mensen hun abstracts kunnen presenteren (oraal/poster) en dat er een artikel van gemaakt wordt in Elsevier en de 10 beste worden geplaatst in dit magazine. Van de deelnemers was ongeveer 2/3 afkomstig uit de wetenschap en 1/3 uit de industrie. Van de wetenschappers was waarschijnlijk 50% onderzoekers en 50% studenten (voornamelijk promovendi).

Relevante resultaten van het congres zijn onder andere:

Resultaten voor de stad en regio

- De winst van het congres is gestopt in een fonds om een prijs te geven aan de beste afstudeerscriptie in het vakgebied. Het is ook gebruikt voor het ontwikkelen van kleinere activiteiten, zoals symposia. Dit helpt mee in het [enthousiasmeren van jonge studenten](#).
- Brainport heeft ook zelf een excursie georganiseerd, waarbij deelnemers en bedrijven in contact zijn gekomen en waaruit mogelijk samenwerkingen uit zijn gekomen. Dat kan ook een voordeel zijn geweest voor Eindhoven en de regio.

Resultaten voor Nederland

- Het [vakgebied procesindustrie in Nederland is gegroeid](#). In verschillende steden, waaronder Eindhoven zelf, zijn meer vacatures gekomen voor dit vakgebied. Als gevolg van het congres zijn meer samenwerkingen ontstaan, zoals collega's die weer in Nederland gaan werken en sindsdien initiatieven voor projecten in hebben gediend bij het NWO.
- Studenten in het vakgebied leren nu ook over deze moderne manieren en kunnen op langere termijn helpen in het oplossen van de negatieve effecten van de industrie en de vooruitgang van het vakgebied. Op langere termijn zie je dat de groei van het vakgebied in Nederland ervoor heeft gezorgd dat zij ook [deel zijn gaan uitmaken van bredere discussies](#) in Nederland, zoals energie, duurzaamheid en Artificial Intelligence.
- Ook op Europees niveau is de samenwerking verbeterd. Een belangrijk effect is dat het vakgebied weer opleeft in Nederland en dat het [buitenland meer ziet dat Nederland een goede locatie is op het vakgebied](#).

Resultaten voor de sector (bredere context)

- In het moderniseren van de procesindustrie valt nog veel te winnen, maar ontwikkelingen in het vakgebied hebben ervoor gezorgd dat negatieve effecten van de industrie verminderd worden en de levensstandaard wordt verhoogd.

Tabel 3.6 Samenvattend overzicht (korte en lange termijn)

	Korte termijn	Langere termijn
Demografie		<ul style="list-style-type: none"> • Levensstandaard
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Bekendheid Eindhoven/Brainport en Nederland 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsgroei • Export/trade • Ontwikkeling industrie • Buitenlandse investeringen • Aantrekken talent
Sociaal-cultureel		
Technologie	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisuitwisseling • Global leadership 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie • Clusterontwikkeling • Wetenschappelijke vooruitgang
Ecologie		<ul style="list-style-type: none"> • Klimaatdoelen • Energietransitie
Politiek-juridisch		

4 Visie van experts

Tijdens de gesprekken met de congresorganisatoren is eveneens in meer algemene zin gekeken naar de betekenis en het belang van legacy van congressen. Daarnaast zijn enkele aanvullende gesprekken gevoerd met experts binnen de congressector waaronder een conventionbureau en PCO's. In dit hoofdstuk zetten we de belangrijkste bevindingen op een rij.

Steeds meer aandacht voor legacy

Uit de gesprekken komt naar voren dat er de laatste jaren steeds meer aandacht is voor legacy van congressen zelf en de legacy voor de gemeente of regio waar het congres plaats vindt. Dat is ook steeds meer van belang omdat inwoners van met name de toeristische gemeenten zich in toenemende mate zorgen maken over de drukte in de openbare ruimte en de daarmee gepaard gaande overlast. De congressector heeft hierbij als voordeel dat het een selectieve doelgroep betreft die gecoördineerd en gestructureerd naar een stad toegaat en over het algemeen relatief weinig overlast geeft. Het voorkomen/ beperken van overlast is bovendien een belangrijk onderwerp bij de organisatie van congressen. De lokale infrastructuur wordt hierdoor immers belast en lokale overheden willen niet dat dit ten koste gaat van de bewoner. Bij voorkeur leidt de organisatie van een congres zelfs tot positieve legacy voor de bewoners. In eerste instantie is dat vaak vooral economisch (onder andere vanwege de bestedingen van de congresgangers), maar op langere termijn heeft het organiseren van congressen ook meer legacy (zie volgende sectie). Het nadenken over die legacy wordt door organiserende gemeenten steeds belangrijker gevonden om de positieve kant van het organiseren van congressen en het aantrekken van meer (congres)bezoekers te benadrukken.

Het organiseren van congressen biedt in potentie belangrijke waarde

Nu wordt door steden en regio's bij het aantrekken van congressen met name ingezet op het versterken van het imago de betreffende stad of regio. Congressen kunnen echter meer maatschappelijke impact hebben, zoals het teweeg brengen van beleidsveranderingen door informatie met een breed publiek te delen. Het congres Walk21 (zie paragraaf 3.4) is hiervan een goed voorbeeld. Ook kunnen congressen helpen bij het opbouwen en versterken van specifieke bedrijvenmilieus, voorzieningencusters of van bepaalde infrastructuur in de stad.

Congressen waar kennisdeling voorop staat helpen de stad om kennis in huis te halen en te behouden. Voor het economisch en maatschappelijk functioneren van de stad is dat een belangrijke waarde. Bedrijven willen ergens zitten waar kennis, talenten en andere bedrijven zitten. Congressen worden veelal georganiseerd op locaties waar een voor het congres relevante omgeving aanwezig is. De organisatie van een congres kan deze omgeving verder versterken of aanwakkeren. Naar de buitenwereld geeft de organisatie van een dergelijk congres aan dat de stad en de regio voorloper is en van belang wordt geacht, waarmee het aantrekkelijker wordt voor andere bedrijven, universiteiten en talenten om zich ook aan de regio te verbinden (samenwerking) of zich hier zelfs te vestigen.

Het organiseren van congressen kan dus bijdragen aan het versterken van specifieke economische sectoren of in algemene zin aan het versterken van de economische en maatschappelijke positie van een stad of regio. Wanneer congressen heel gericht worden georganiseerd, kan hiermee ook ingespeeld worden op het aanpakken van specifieke maatschappelijke doelen (zoals de sustainable development goals).

Overigens kan overwogen worden om bepaalde congressen voor de stad te behouden. Dat betekent dus dat het congres een aantal jaar op dezelfde locatie wordt georganiseerd. Voor het versterken van bijvoorbeeld een economische sector of voorzieningencluster biedt dat extra meerwaarde. Dat is bijvoorbeeld te zien aan het World Mobile Congres in Barcelona en het Web Summit congres in Lissabon. In Nederland is het aantal terugkerende congressen aan het groeien. Hiermee wordt het betreffende congres overigens officieel niet meer meegenomen op de ICCA-ranglijst omdat hierin alleen periodiek terugkerende (associatie) congressen zijn opgenomen. Aan de andere kant kan het terugkeren van een congres en daarmee het langdurig bouwen aan een ecosysteem ook gezien worden als het versterken van de legacy van het congres.

Er moet nog wel wat gebeuren om potentie te benutten en inzichtelijk te maken

Er is echter nog veel dat moet gebeuren om de potentie van congressen voor de stad en de regio beter te benutten en inzichtelijk te maken. Het monitoren van de impact van een congres gebeurt wel, maar daar ligt een focus op de gestelde doelen zoals informatiedeling, het opbouwen van nieuwe netwerken en eventuele economische doelen.

Er is geen echte monitoring van de maatschappelijke impact op de stad/regio. Bij congressen waar die doelen wel worden gesteld, wordt de impact van het congres vaak pas over langere periode zichtbaar. Daarbij komt dat deze impact niet specifiek op het niveau van het congres wordt gemeten en gedocumenteerd. Het laten zien van de resultaten van het congres kan organisatoren helpen om bijvoorbeeld aanvullende subsidies binnen te halen, en beleidsmakers om de maatschappelijke baten van een congres inzichtelijk te maken.

Vooraf aan de voorkant in het nadenken over wat je wil bereiken

Het is belangrijk om al aan de voorkant duidelijk te maken welke doelen het organiseren van specifieke congressen heeft. Die doelen moeten ook kenbaar worden gemaakt. Wanneer dat niet gebeurt is het lastig aan te tonen wanneer het organiseren van het congres aan de verwachtingen heeft voldaan. Het vooraf communiceren over doelen geeft ook een bepaalde duidelijkheid. Wanneer bijvoorbeeld een congres plaatsvindt is het mogelijk dat een bedrijf zich in de regio vestigt. Het is echter niet zeker of dat specifiek door de organisatie van het congres komt, of dat het bedrijf zich om andere redenen hier vestigt. Er blijft dan vaak discussie over de bijdrage van het congres. Wanneer vooraf doelen gesteld worden kan daarna gekeken worden of ze bereikt worden. Dan zijn ze meetbaar. Het meetbaar maken van de resultaten is belangrijk om te bepalen in welke mate specifieke congressen voldoen aan de verwachtingen of deze verwachtingen zelfs overtreffen. Vooraf nadenken over doelen helpt achteraf dus in de verantwoording.

Samen in overleg met de regio en andere instanties

Legacy van het congres is in het belang van alle betrokken partijen. Het is daarom ook de verantwoordelijkheid van alle partijen om hierover in een vroeg stadium na te denken. De organiserende stad en regio (of het gemeentelijk congresbureau) kunnen vooraf nadenken over voorwaarden om congressen aan de stad te binden en de congresorganisatie over mogelijkheden om meerwaarde voor de locatie te genereren. Het NBTC kan partijen aanmoedigen hierover vroegtijdig met elkaar in gesprek te gaan. Ook kan het NBTC partijen inspireren door goede voorbeelden te delen hoe andere congressen lokaal meerwaarde hebben gecreëerd.

5 Conclusies en aanbevelingen

Vanuit de voorgaande hoofdstukken kunnen een aantal conclusies en daarvan af te leiden aanbevelingen getrokken worden. Deze conclusies en aanbevelingen worden in dit hoofdstuk benoemd.

5.1 Conclusies

1. Behoeftte aan inzicht in de meerwaarde van congressen

Lokale overheden hebben steeds meer behoefte aan inzicht in de meerwaarde van congressen. Dat is ook van belang aangezien er onder inwoners van met name de toeristische gemeenten in toenemende mate zorgen zijn over de omvang van het toerisme en de daarmee samenhangende overlast. Congressen hebben binnen deze context als voordeel dat sprake is van een relatief goed imago, maar toch is het voor lokale overheden van belang de (maatschappelijke) meerwaarde te kunnen verantwoorden. Er wordt door lokale overheden dan ook steeds meer nagedacht over het wel of niet aantrekken van bepaalde congressen. Daarbij wordt ook de legacy van congressen in de overweging meegenomen. Ook is er steeds meer behoefte te monitoren op output.

2. Bewustwording over de kansen die hier liggen moet nog worden gecreëerd

Organiserende gemeenten zijn zich niet altijd bewust van de potentie van het aantrekken van specifieke congressen. Anderzijds zijn congresorganisatoren zelf lang niet altijd bezig met het creëren van maatschappelijk belang. Aan beide kanten is dus behoefte aan inzicht in de meerwaarde die geboden kan worden. Voor gemeenten kan dit helpen de afweging en keuze te maken specifieke congressen in de stad doorgang te laten vinden. Daarbij is het van belang dat de gemeente dit richting de eigen bewoners kan verantwoorden, zodat ook de bewoners uiteindelijk tevreden of trots zijn over het plaatsvinden van het congres. Voor congresorganisatoren is het van belang in te zien dat het creëren van lokale meerwaarde ook voor het congres een waardevolle toevoeging is, die niet eens veel (extra) hoeft te kosten.

3. Voorafgaand aan congres meestal weinig aandacht voor legacy

Uit de casestudies blijkt dat er voorafgaand aan het congres meestal geen aandacht is voor het bepalen van de legacies. Er wordt niet specifiek gesproken over gewenste meerwaarde van het congres voor de gemeente, regio of het land waar het congres plaatsvindt. Inhoud van het congres en verspreiding onder de deelnemers staat voorop, terwijl met name op output wordt gestuurd (aantal deelnemers, deelnemersdagen, bestedingen, e.d.).

Er zijn wel congressen die nadrukkelijk de (lokale) maatschappij meenemen tijdens hun congres. Dat gaat dan veelal om activiteiten die tijdens het congres worden georganiseerd. Vooraf en na afloop van het congres is er vaak weinig aandacht voor de stad en de inwoners zelf.

4. Aandacht op korte termijn gericht met aandacht voor economie en sectorbelangen

Indien verder wordt ingezoomd op de legacy dan is er vooral aandacht voor behaalde resultaten op korte termijn. Voor de stad of regio zijn hierbij de bezoekersaantallen, de daarmee gepaard gaande overnachtingen en bestedingen vooralsnog een belangrijke graadmeter. Voor de betreffende associatie wordt het succes van een congres onder andere afgemeten aan de gerealiseerde deelname en exposure en de mate van tevredenheid van bezoekers en andere belanghebbenden. Een veel gebruikte tool om dit te meten is een (online) enquête onder bezoekers en andere deelnemers tijdens of vlak na het congres.

5. Na afloop van congres verschuift focus naar volgende editie

Na afloop van het congres worden legacies en resultaten niet meer verder gemonitord. Voor een deel kan dat verklaard worden doordat er geen (lange termijn) doelstellingen worden vastgesteld. Wanneer geen doelen worden vastgesteld, wordt ook niet gemonitord op bereik van het congres voor de stad op breder maatschappelijke doelstellingen. Hierbij speelt ook mee dat associatiecongressen een terugkerend karakter hebben en na afloop van een congres de focus bij de organiserende partij verschuift naar de volgende editie. Ontwikkelingen die zich na afloop van een congres voordoen en als legacy van het congres zouden kunnen worden gezien, blijven hierdoor buiten beeld.

5.2 Aanbevelingen

1. Stimuleren kan door lokale en regionale overheden

De afgelopen jaren vindt monitoring van resultaten van congressen meer gestructureerd plaats, al moet er nog een flinke stap gemaakt worden. Lokale en regionale overheden kunnen hierin een belangrijke rol spelen, zeker wanneer zij subsidie voor het congres verstrekken. In dat geval kunnen zij voorwaarden meegeven aan het congres. Daarbij kan gedacht worden aan voorwaarden die activiteiten ten behoeve van de lokale bevolking stimuleren. Door steden kan hiermee ook aannemelijk worden gemaakt waarom ze dergelijke congressen aantrekken.

2. Opstellen handreiking als hulpmiddel voor de sector

Organisatoren zijn doorgaans gericht op een goede en vlotte organisatie van het congres zelf. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de invulling van het programma, de aankleding en inrichting van de venue of het maken van afspraken met hotelaccommodaties. Wat een congres teweeg kan brengen is meestal van ondergeschikt belang, zeker ook omdat er relatief weinig ervaring is met het meten van legacies. Om in deze omissie te voorzien is het denkbaar om als sector een gezamenlijke en gedragen handreiking op te stellen. NBTC zou hierbij samen met de congresbureaus een initiërende rol kunnen spelen.

3. Deel inspirerende voorbeelden

Hoewel congresorganisatoren vaak niet echt bezig zijn met de meerwaarde van het congres voor het land, de regio of de stad waar het congres plaatsvindt, blijkt uit de gesprekken dat er vanuit de organisatoren geen onwil is om ook op langere termijn meerwaarde te realiseren. Organisatoren zijn zich echter nauwelijks bewust van de mogelijkheden om dergelijke meerwaarde te realiseren. Wanneer organisatoren hiertoe geïnspireerd worden zien zij veelal in dat een dergelijke meerwaarde ook voor het congres zelf een waardevolle toevoeging is.

Veel congresorganisatoren geven aan dat ze graag meer voorbeelden zouden zien van congressen die activiteiten hebben georganiseerd om dergelijke lokale meerwaarde te bewerkstelligen. Illustratief in dit verband zijn de activiteiten van Copenhagen Convention Bureau die in toenemende mate de legacy van congressen centraal stellen en op dit gebied ook inspirerende voorbeelden laten zien¹.

In Nederland kan het NBTC op dit vlak een rol spelen, in het eerste contact bij de organisatie van congressen of bijvoorbeeld door invulling van een leeromgeving waarbij inspirerende voorbeelden worden gedeeld. In dit verband is het ook denkbaar om de leeromgeving te voeden met een monitor waarin jaarlijks de ervaringen in beeld worden gebracht van een aantal congressen die in dat jaar plaats vinden.

---

¹ <https://www.wonderfulcopenhagen.com/convention-bureau/association-congresses/cases-and-perspectives>

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Best Cities Global Alliance (aug 2020), *Advancing Event legacies through impact measurement*.

Best Cities Global Alliance. A strategic approach to creating long-term positive impact from congresses

CBS (2014). Onderzoek inkomend toerisme 2014, bewerking NBTC

Ecorys (2020), *Impact en ontwikkelingsperspectief Amsterdam RAI*, Rotterdam.

Ecorys (2020), *Impact en ontwikkeling Masterplan Jaarbeurs*, Rotterdam.

Ecorys (2019), *Impact 2019 ITS European Congress*, Rotterdam.

Ecorys (2015), *De markt voor zakelijke bijeenkomsten in Nederland*, Rotterdam.

ICCA (2020), *ICCA Market Intelligence on COVID-19 Affected Meetings*

MeetDenmark (2019), *International Tourism Highlights*, Copenhagen.

NBTC (2019), *Zakelijk ontmoeten in Nederland: Kerncijfers zakelijke markt 2019*, Zoetermeer.

UWTO (2020), *International Tourism Highlights*, Madrid.

Internet

<https://www.wonderfulcopenhagen.com/convention-bureau/association-congresses/cases-and-perspectives>

<https://www.nbtc.nl>

<https://www.strategischmarketingplan.com/externe-analyse/destep-analyse/>

Interviews

Naam	Congres	Organisatie
Bas Schot		The Hague Convention Bureau
Rob Zikkenheimer		Congress Care
Eva Jaspers	Sunbelt Congres	Universiteit van Utrecht
Peter Reiss	AIDS2018	UvA Amsterdam
Coos Santing	European Venture Philanthropy Association	Gemeente Den Haag
Harry Oussoren	World Sterilization Congress	WFHSS
Edwin Zondervan	European Symposium on Computer-Aided Process Engineering (ESCAPE)	Universiteit Twente
Myrthe Hol	International Congress on Bone Conduction Hearing and Related Technologies	UMCG
Jeroen Maijers	Walk 21	Gemeente Rotterdam
Karen van der Spek	Walk 21	Gemeente Rotterdam
Andre de Wit	Walk 21	
Dirk Jan Kemp Hakkert	WABCG Annual Meeting	Royal Cosun
Leo Schultze Kool	Congress of the International Society for the Study of Vascular Anomalies	Radboud UMC

Over Ecorys

Ecorys is een toonaangevend internationaal onderzoeks- en adviesbureau dat zich richt op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. Door middel van uitmuntend, op onderzoek gebaseerd advies, helpen wij publieke en private klanten bij het maken en uitvoeren van gefundeerde beslissingen die leiden tot een betere samenleving. Wij helpen opdrachtgevers met grondige analyses, inspirerende ideeën en praktische oplossingen voor complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken.

Onze bedrijfsgeschiedenis begon in 1929, toen een aantal Nederlandse zakenlieden van wat nu beter bekend is als de Erasmus Universiteit, het Nederlands Economisch Instituut (NEI) oprichtten. Het doel van dit gerenommeerde instituut was om een brug te slaan tussen het bedrijfsleven en de wereld van economisch onderzoek. Het NEI is in 2000 uitgegroeid tot Ecorys.

Door de jaren heen heeft Ecorys zich verspreid over de wereld met kantoren in Europa, Afrika, het Midden-Oosten en Azië. Wij werven personeel met verschillende culturele achtergronden en expertises, omdat wij ervan overtuigd zijn dat mensen met uiteenlopende eigenschappen een meerwaarde kunnen bieden voor ons bedrijf en onze klanten.

Ecorys excelleert in zeven werkgebieden:

- Economic growth;
- Social policy;
- Natural resources;
- Regions & Cities;
- Transport & Infrastructure;
- Public sector reform;
- Security & Justice.

Ecorys biedt een duidelijk aanbod aan producten en diensten:

- voorbereiding en formulering van beleid;
- programmamanagement;
- communicatie;
- capaciteitsopbouw (overheden);
- monitoring en evaluatie.

Wij hechten waarde aan onze onafhankelijkheid, onze integriteit en onze partners. Ecorys geeft om het milieu en heeft een actief maatschappelijk verantwoord ondernemingsbeleid, gericht op meerwaarde voor de samenleving en de markt. Ecorys is in het bezit van een ISO14001-certificaat dat wordt ondersteund door al onze medewerkers.

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas